

EL-EFF REGION

Regionální akční plán úspor elektřiny

Vyhotoven organizací:
Energy Centre České Budějovice

Stručný popis regionu

Jihočeský kraj je jedním ze 14 krajů České republiky. Rozkládá se na rozloze 10 057 km² (12,8% z celkové rozlohy ČR) a žije v něm přibližně 630 000 obyvatel. Jihočeský kraj není příliš bohatý na přírodní suroviny, zdroje energie nemá téměř žádné (s výjimkou obnovitelných zdrojů energie). Těží se zejména písek, kámen, stavební a keramický jíl, žula a grafit. Průmysl zde nalezneme nejvíce potravinářský, dále v menším měřítku automobilový, strojírenský a textilní. Důležitým přírodním zdrojem jsou lesy, které pokrývají třetinu rozlohy kraje. Velkou roli hraje v kraji také zemědělství. Soustředí se hlavně na rostlinnou produkci – obilniny, brambory a olejnaté rostliny. V živočišném sektoru převládá chov skotu a prasat. Dlouholetou tradici má v Jihočeském kraji rybníkářství. Obchodní sektor v Jihočeském kraji zahrnuje 144 000 právnických osob, z nichž tři čtvrtiny jsou čistě obchodními firmami. Region se podílí pouze 5,4 % na tvorbě hrubého domácího produktu, průměrně na jednoho obyvatele kraje to je ovšem 87,8 % z celostátního průměru. Jihočeský kraj se postupně stává významným turistickým a rekreačním regionem. Turistický ruch je v posledních letech nejrychleji rostoucím hospodářským odvětvím.

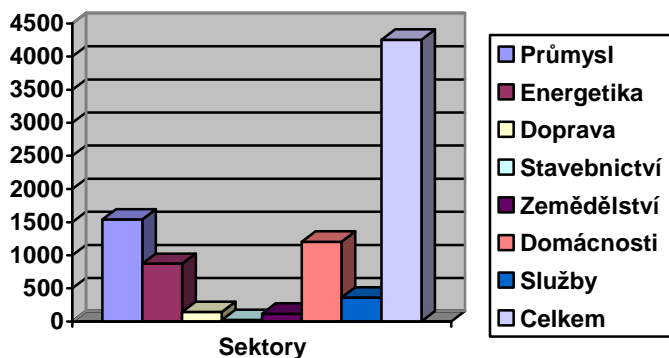
Spotřeba elektřiny v Jihočeském kraji

Energetická účinnost v oblasti elektřiny je v ČR nižší než v původních 15 státech EU. Průměrný roční růst efektivity využití elektrické energie činil 1 % v letech 2000-04, v následujících letech bylo zvýšení plánováno na 1,4-2,4 %. Národní program nakládání s energií a využívání jejích obnovitelných zdrojů na roky 2006-09 ukládá cíl zvýšit účinnost využití elektrické energie o 2,1 % do roku 2009. V roce 2004 byla energetická náročnost v oblasti elektřiny 860 kWh/1000 EUR hrubého domácího produktu a průměrná spotřeba elektřiny činila 5 515 kWh na 1 obyvatele.

Jihočeský kraj má pro nakládání s energiemi vypracovanou Energetickou koncepci Jihočeského kraje, která nicméně obsahuje jenom stručné zmínky o úsporách elektřiny. Buďto se jedná o obecná energeticky úsporná opatření nebo jde o kroky, jak snížit náklady na elektřinu v budovách patřících pod krajskou správu, kde jde spíše o změny tarifů či jističů a ne o opatření snižující spotřebu elektřiny jako takové. Popracovaná strategie na úspory elektřiny tedy v regionu neexistuje.

Jihočeský kraj – podíl jednotlivých sektorů na spotřebě elektřiny v roce 2007 v GWh

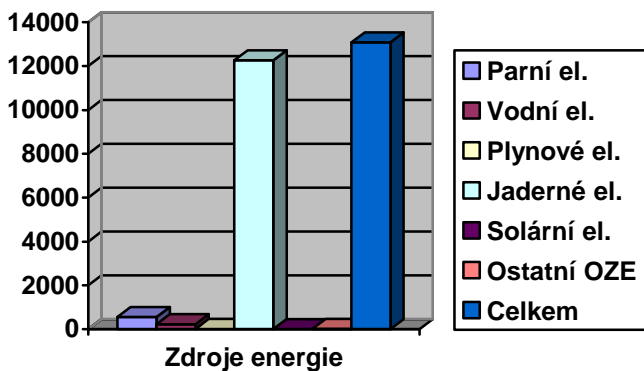
Průmysl	Energetika	Doprava	Stavebnictví	Zemědělství	Domácnosti	Služby	Celkem
1 540,1	871,7	143,5	20,3	115,0	1 205,7	357,9	4 254,2
36,2 %	20,49 %	3,37 %	0,48 %	2,7 %	28,34%	8,4 %	

Zdroj: Energetický regulační úřad

Jihočeský kraj – podíl jednotlivých zdrojů na výrobě elektrické energie v roce 2007 v GWh

Parní el.	Vodní el.	Plynové el.	Jaderné el.	Solární el.	Ostatní OZE	Celkem
554,1	244,5	6,6	12 264,9	0,9	13,1	13 084,1
4,2 %	1,87	0,05 %	93,7 %	0,007 %	0,1 %	

Zdroj: Energetický regulační úřad

Prodejci elektřiny

V současnosti jsou v České republice tři hlavní prodejci elektřiny:

E.ON energie a.s

Pražská energetika a.s.

ČEZ Prodej s.r.o.

Každý z těchto prodejců se převážně zaměřuje na rozdílné regiony a v nich provozuje nízkonapěťovou síť a následnou distribuci.

Liberalizace trhu a ceny elektřiny

Liberalizace trhu s elektřinou proběhla v několika etapách podle energetického zákona č. 458/2000 Sb. V současnosti je trh s elektřinou v České republice plně liberalizován, domácnosti nevyjímaje.

Ceny elektřiny pro domácnosti od jednotlivých dodavatelů se příliš neliší, pro výši tarifů je nejlépe se informovat u jednotlivých prodejců. V současné době (rok 2008) je průměrná cena za vysoký tarif kolem 5 Kč a za nízký tarif kolem 1,20 Kč.

Cílové skupiny

Cílové skupiny byly vybrány z hlediska jejich relevantnosti pro uskutečnění cílů obsažených v Regionálním akčním plánu a též z hlediska jejich možné, vzájemné spolupráce.

Školy

Školy jsou velmi vhodnou cílovou skupinou díky výchovnému efektu, který v jejich případě nastává. Úspěšná opatření ve školách mohou být jak edukativního a informačního charakteru, tak to mohou být konkrétní úspěšné kroky jako výměna školních spotřebičů, osvětlení a dalšího zařízení.

Obce a města

Obce a města jsou významnou cílovou skupinou, jelikož mají přímý vliv na obyvatele, domácnosti, administrativní budovy, místní úřady, školy, sportovní střediska atd.

Obchodní sektor

Supermarkety a velká obchodní centra jsou důležitou cílovou skupinou. Mají velkou spotřebu elektřiny díky neustálému provozu a četným spotřebičům a takto výrazně přispívají k celkové spotřebě elektřiny v regionu.

Domácnosti

Domácnosti jsou druhým největším spotřebitelem elektřiny v regionu a je zapotřebí soustředit se na všechny faktory ovlivňující spotřebu elektřiny skrze média, osvětu, kampaně i za pomoci ostatních cílových skupin (obcí, škol, úřadů atd.).

Významní činitelé

Níže uvedené vybrané instituce a organizace již mají zkušenosti s propagací a implementací energeticky úsporných opatření a podílely se na realizaci několika projektů.

- Agentura Czechinvest Jihočeského kraje
- Agrární komora
- Calla, občanské sdružení
- Cityplan, poradenské středisko
- Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
- Český rozhlas České Budějovice
- Ekowatt, občanské sdružení
- E.ON
- Jihočeská hospodářská komora
- Krajský úřad
- Magistrát města České Budějovice
- obec Dříteň
- obec Olešník
- Rada města Český Krumlov
- Regionální rozvojová agentura
- Seven, Krajská energetická agentura
- Státní energetická inspekce
- Střední průmyslová škola elektrotechnická, Hluboká n/Vlt.
- Střední průmyslová škola strojní a stavební, Tábor
- Svaz měst a obcí Jihočeského kraje
- zastupitelstvo Jihočeského kraje

Přínosy a překážky

Z obecných překážek pro úsporná opatření ve spotřebě elektřiny je největším problémem nedostatek finančních prostředků na realizaci úsporných opatření.

Další překážky:

- nedostatečné povědomí
- nedostatečná výchova a nezájem veřejnosti k tématu
- nesprávná cenová politika a určité ekonomicko-politické aspekty, jako např. monopolizace výroby a distribuce energie, nedostatek subvencí
- neexistence daňových zvýhodnění pro energeticky úsporné spotřebiče či jejich vysoká pořizovací cena, obecně vysoké náklady na energeticky úsporná opatření
- administrativní překážky.

Přínosy úsporného zacházení s elektřinou

Elektřina je dnes velmi drahou záležitostí a musí s ní šetřit každý jedinec v jakémkoliv oboru. Vedle etických hodnot skromného, vyváženého a pozorného jednání je jedním

z nejdůležitějších přínosů ochrana životního prostředí. Vyvážené využití elektřiny nešetří pouze zdroje energie a nesnižuje škodlivé emise, ale prodlužuje též trvanlivost zařízení a přístrojů.

Jsou zde také sociální přínosy – příležitosti nových pracovních míst, regionální prestiž, vyšší kvalita života a větší zapojení se jedinců do obecních záležitostí (např. kvalita životního prostředí se týká všech obyvatel).

A jsou zde také ekonomické a energetické přínosy – když šetříme elektřinu, spoříme též i finanční prostředky (přesto, že cena elektřiny neustále stoupá a cena úsporných spotřebičů je zatím také vyšší). Úsporné využívání elektřiny také znamená úsporné nakládání s primárními zdroji energie, které takto mohou být využity v jiné oblasti. A v neposlední řadě, instituce, společnost či firma, které šetří elektřinu, tím sledují moderní trendy a mohou takto být atraktivní pro potenciální zákazníky.

Navrhované aktivity a opatření

Název: *Prosazování Vyhlášky č. 148/2007 o energetické náročnosti budov Zákona č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií*

Obsah: Kampaň zaměřená na uplatnění Směrnice ve veřejných budovách. Směrnice definuje vyhodnocování spotřeby elektřiny (osvětlení, klimatizace atd.) a prozatím platí pouze pro veřejný sektor.

Cílová skupina: veřejný sektor

Hlavní překážky: nedostatek povědomí

Zodpovědný činitel: Krajský úřad JČK

Náklady: 5000 EUR, z finančních zdrojů KÚ

Spolupracující organizace: ECČB, obce a města

Podpůrná opatření: Směrnice č. 148/2007 Zákona č. 458

Hodnocení a monitoring: monitoring veřejnými institucemi a vyhodnocení KÚ

Název: *Sluneční teplo namísto elektrického tepla*

Obsah: Akce měst a obcí zaměřená na nahrazení elektrického vytápění v rodinných domech vytápěním solárním. 10 vylosovaných instalací bude odměněno ve formě dotace ve výši 20-30 % nákladů na instalaci.

Cílová skupina: obyvatelé rodinných domů

Hlavní překážky: nedostatek finančních zdrojů

Zodpovědný činitel: Krajský úřad, obce a města, neziskové organizace (ECČB)

Náklady: 24000 EUR, z finančních zdrojů obcí a státního rozpočtu

Spolupracující organizace: ECČB, obce a města

Podpůrná opatření: Dotační program Zelená úsporám

Hodnocení a monitoring: monitoring jednotlivými žadateli a neziskovými sdruženími a vyhodnocení obcemi

Název: *Solární liga*

Obsah: Zapojení měst a obcí do Solární ligy, dosažení co největšího počtu solárních instalací (FV i termika)

Cílová skupina: obce a města

Hlavní překážky: nedostatek finančních zdrojů, nedostatek zájmu

Zodpovědný činitel: obce a města

Náklady: 24000 EUR, z finančních zdrojů obcí a státního rozpočtu

Spolupracující organizace: neziskové organizace
Podpůrná opatření: Operační program Životní prostředí
Hodnocení a monitoring: obcemi a MŽP

Název: *Nový zákon o výrobě tepla z OZE*

Obsah: Kampaň za schválení nového zákona, který bude podporovat vytápění a ohřev vody pomocí jiných zdrojů než elektřiny

Cílová skupina: vláda a parlament

Hlavní překážky: jiné vládní priority

Zodpovědný činitel: vláda a parlament

Spolupracující organizace: zainteresovaní činitelé

Název: *Vypínání stand-by provozu*

Obsah: Články v novinách, tiskové zprávy a rozhovory v rádiích pro zvýšení povědomí obyvatelstva o tomto tématu

Cílová skupina: veřejnost

Hlavní překážky: nedostatek zájmu

Zodpovědný činitel: neziskové organizace (ECČB)

Náklady: 1500 EUR, z finančních zdrojů neziskových organizací a dotací

Název: *Úsporné osvětlení do škol*

Obsah: Měření osvětlovacího systému ve školách a poradenství v otázkách jeho modernizace

Cílová skupina: školy v regionu

Hlavní překážky: žádné

Zodpovědný činitel: neziskové organizace (ECČB)

Náklady: 10000 EUR, z finančních zdrojů neziskových organizací a dotací

Spolupracující organizace: školy

Podpůrná opatření: Směrnice č. 148/2007 Zákona č. 458

Hodnocení a monitoring: školami a neziskovými organizacemi

Název: *Školní soutěž*

Obsah: Soutěž pro školy, které během jednoho roku budou měřit svou spotřebu elektřiny a aplikovat různá úsporná opatření

Cílová skupina: školy v regionu

Hlavní překážky: někdy nízká angažovanost a časová zaneprázdněnost ze strany škol

Zodpovědný činitel: neziskové organizace (ECČB)

Náklady: 16000 EUR, z finančních zdrojů neziskových organizací a dotací

Spolupracující organizace: školy

Podpůrná opatření: Směrnice č. 148/2007 Zákona č. 458, podpora od Krajského úřadu JČK

Hodnocení a monitoring: školami a neziskovými organizacemi

Název: *Vybrané vzorové příklady realizací*

Obsah: vydání brožury s vybranými vzorovými příklady konkrétních realizací a informacemi, jak nahradit vytápění elektřinou obnovitelnými zdroji energie

Cílová skupina: veřejnost

Hlavní překážky: žádné

Zodpovědný činitel: neziskové organizace (ECČB)

Náklady: 1800 EUR, z finančních zdrojů neziskových organizací a dotací

Název: *Vysílání o úsporách elektřiny*

Obsah: vysílání rozhlasového programu o úsporách elektřiny

Cílová skupina: veřejnost

Hlavní překážky: žádné

Zodpovědný činitel: neziskové organizace (ECČB) a regionální vysílání Českého rozhlasu

Náklady: 1200 EUR, z finančních zdrojů neziskových organizací a dotací

Spolupracující organizace: regionální vysílání Českého rozhlasu

Název: *Semináře o úsporách elektřiny*

Obsah: pět seminářů o realizaci úsporných opatření ve využívání elektřiny

Cílová skupina: domácnosti, obce a města, školy, zemědělci, obchodní firmy

Hlavní překážky: možný nízký zájem o tematiku

Zodpovědný činitel: neziskové organizace (ECČB)

Náklady: 5x12000 EUR, z finančních zdrojů neziskových organizací a dotací

Název: *Kampaň za využívání tepla z chladicích procesů*

Obsah: informační kampaň o možnostech využívání tepla vzniklého při chladicích procesech

Cílová skupina: obchodní firmy, zimní stadiony, výrobci mléka a mléčných výrobků, supermarkety

Hlavní překážky: nezájem

Zodpovědný činitel: neziskové organizace (ECČB)

Náklady: 5000 EUR, z finančních zdrojů neziskových organizací a dotací

Cíle

- Prosazování Vyhlášky č. 148/2007 o energetické náročnosti budov Zákona č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií
- Národní program nakládání s energií a využívání jejích obnovitelných zdrojů na roky 2006-09 ukládá cíl zvýšit účinnost využití elektrické energie o 2,1 % do roku 2009, což dává dobrý základ k dlouhodobému cíli 4 – 5 % do roku 2020
- Zapojení 10 obcí do akce Solární teplo namísto elektrického tepla – do 2010, 50 obcí do 2015
- Zapojení 30 měst a obcí do Solární ligy – do 2012
- Schválení nového zákona vládou – do 2010
- Oslovení alespoň 30 % obyvatelstva s kampaní Vypínání stand-by provozu – do 2011

- 30 % škol v regionu zrealizuje modernizaci systému osvětlení – do 2012, 100% - do 2020
- 20 % škol v regionu se zapojí do školní soutěže – do 2011
- Vytištění 1000 ks brožury s vybranými praktickými příklady konkrétních realizací a jejich rozdávání na seminářích a v obcích – do 2011
- Účast alespoň 250 posluchačů na pěti seminářích o úsporách elektřiny – do 2011
- Oslovení 100 % důležitých společností v kampani za využívání tepla z chladicích procesů, 20 % společností zrealizuje úsporná opatření - do 2015

Realizace a monitoring

Realizace opatření obsažených v Akčním plánu se budou odehrávat zejména na regionální úrovni, kde jsou již dobré zkušenosti ze spolupráce mezi činiteli a z organizace akcí. Důležitá je též podpora státu, jelikož regionální kompetence a zdroje financí jsou v oblasti úspor energií omezené. Akční plán musí odpovídat regionálním podmínkám a možnostem a jeho cíle jsou tedy spíše skromnějšího charakteru. Monitoring plnění plánu se bude zaměřovat na realizaci jednotlivých akcí.

Tento Regionální akční plán byl vytvořen jako součást projektu EL-EFF (Efektivnější využívání elektřiny v osmi evropských regionech) finančně podpořeného Evropskou unií.

Více informací na: <http://www.efficient-electricity.info> nebo www.eccb.cz v sekci EU projekty.

Za obsah této tiskoviny je odpovědný výhradně autor. Obsah nemusí vyjadřovat názor Evropského společenství. Evropská komise není odpovědná za jakékoliv užití informací obsažených v této tiskovině.